

KECSKEMÉTI GÁBOR

Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

1965-ben született. Az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézetének igazgatója, a Miskolci Egyetem egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a régi magyar irodalom története. A régiség retorikai megalkotottságának feltárására történeti kommunikációelméleti keretet dolgozott ki, amely lehetőséget ad az irodalmi szövegek és a filozófiai-teológiai eszmék együttes tanulmányozására és az irodalomról való egykorú gondolkodás árnyalt leírására. Műfaj történeti monográfiája (1998) nyomán az általa javasolt szemlélet és módszertan széles körben meghonosodott, következtetéseit a 19–20. századi irodalom elemzéseire is kiterjesztették. Műveit beható tárgyismeret és széles látókörű távlatosság, a nemzetközi irodalomban való naprakészség és szemléleti eredetiség jellemzi. Értékeket szintetizálni képes tudományszervező, a szakmai közélet aktív szereplője. Számos tudományos és felsőoktatási bizottság vezetője vagy tagja, sorozat- és folyóirat-szerkesztő, konferenciaszervező, európai kutatási programok résztvevője.

Ki volt a mestere?

Egyetemi tanulmányaimnak rögtön a kezdetén, szeminaristaként megismerhettem Tarnai Andor professzort, aki akkor került az ELTE Régi Magyar Irodalom Tanszékének az élére. Korábban az MTA Irodalomtudományi Intézetében dolgozott, ahol a XVIII. századi osztályt vezette, azelőtt pedig az Országos Széchényi Könyvtár munkatársa volt. A nemzeti könyvtárnak alig volt olyan XVI., XVII., XVIII. századi kötetes kézírata, amely ne fordult volna meg a kezében. Latinul, németül, franciául olvasott, az európai szakirodalmat is naprakészen követte. A németországi és ausztriai tudományosságban jó személyes és intézményes kapcsolatai voltak, korábban a bécsi egyetemen tanított, a '90-es években pedig néhány évet Berlinben töltött vendégprofesszorként. 1990-ben az MTA levelező tagjává választották. Nagyszerűen tudta orientálni, motiválni, vezetni fiatalabb kollégáit, és ezt nagy alázattal, figyelemmel, az illető emberi személyiségének, habitusának, mentalitásának a problémáira érzékenyen tette. Tudása, távlatos gondolkodása nemcsak szűkebb szakterületem megválasztásában befolyásolt, hanem egész irodalomtudományi szemléletmódomra alapvető hatással volt. Egyetemi tanulmányaim kezdetekor már néhány esztendő óta működött a Tarnai-tanszéken egy olyan kutatási projekt, amelynek tárgya a régi magyar halotti beszédek szövegeinek tanulmányozása volt, elsősorban irodalomszociológiai szempontból. Ez a szempont számomra – egy magyar-történelem szakpárral induló fiatalembernek – különösen vonzónak tűnt, mert részint a szövegek retorikai elemzéséről volt szó, a késő reneszánsz, a kora barokk, az érett barokk szövegformálás jellemzőit felismerve, másrészt pedig

referenciális olvasásról, a régi társadalom rituális rendjének szövegekbe kódolt jelzéseit azonosítva.

Tarnai professzor legendásan szerény személyisége okán szakmai nagyságát kollégái és tanítványai egy része is csak később ismertefel – paradigmateremtő munkássága viszont ma is megkerülhetetlen az irodalomtudományban. Egyetemi műhelyének keretein túllépve, személyes tanácsaival, figyelmével, atyai barátságával tüntetett ki, fájdalmasan korai haláláig (1994) minden kérdésemmel, gondommal hozzá fordulhattam. Szakmai és emberi bizalmát azóta is igyekszem kiérdemelni.

Mire kíváncsi egy egészen más tudományterület kérdései közül?

Saját tudományterületén mi az a nyitott kérdés, amelyre választ szeretne kapni?

Az irodalomtudomány mellett – kikapcsolódásként – régóta foglalkozom informatikával. Az informatikai rendszerek megértése, karbantartása, fejlesztése egyrészt olyan agytorna számomra, amely gondolkodásomat a humán területekhez képest egészen más – de a szakmámat rendkívül segítő – módon strukturalja. Ugyanakkor gyakorlati hasznát is

látom. Sok év alatt olyan bibliográfiai szoftvert dolgoztam ki, amelyet publikációim elkészítéséhez használok. Ez számomra rengeteg időt takarít meg, emellett tévedhetetlenül pontos adatszolgáltató, mind formai, mind tartalmi értelemben.

Az informatika felhasználása szűkebb szakmámban, az irodalomtudományban is megkerülhetetlen. A hazai digitális textológia sajnos alapos elmaradásban van, nemcsak európai viszonylatban, hanem még a szomszédos országokhoz képest is. Ahhoz, hogy az irodalom- és szövegtudomány igénybe vehesse a szemantikus web által megteremthető digitális infrastruktúra lehetőségeit, az szükséges, hogy az informatika, a digitális szövegfeldolgozás szabványait, ajánlásait és technológiáit valamelyest magunk is ismerjük, így ez az érdeklődésem nagy segítséget jelent ezen a területen. A modern textológia számára az informatika olyan távlatokat nyit, hogy azt gondolom, egyre inkább szükséges lesz az irodalomtudósoknak készülő hallgatók egy részét tudatosan, rendszerszerűen erre (is) kiképezni. Az általam vezetett miskolci irodalomtudományi doktori iskolában már évek óta erre törekszünk.

